

Pytanie o przemiany podmiotowości i biografii jednostki stanowi jedno z kluczowych zagadnień humanistyki. W niniejszym projekcie poszukiwać odpowiedzi na to pytanie będziemy przy zastosowaniu narracyjnego wywiadu biograficznego. Narracje biograficzne interpretowane będą w świetle współczesnych koncepcji filozoficznych i socjologicznych. Niniejszy projekt stanowi próbę rozwijania koncepcji filozoficznej w ścisłym związku z materia empiryczną, wykorzystującą w tym celu narzędzia badawcze wypracowane na gruncie socjologii. Uważamy, że taki rodzaj interdyscyplinarności przyczynić może się do pogłębienia rozumienia analizowanych tu zagadnień i rozwoju obu dyscyplin.

Zazwyczaj zmiany społeczne lub procesy stabilności opisywane są na poziomie makrospołecznym. W naszym projekcie pragniemy odwrócić tę perspektywę i opisać ją na poziomie biografii ludzi, którzy ich doświadczają. Dlatego też zwracamy się do osób, w których życiu w szczególny sposób – z naszego punktu widzenia – uwidaczniają się procesy istotne dla zrozumienia współczesnego świata, z prośbą o opowiadanie o swoim życiu. Kluczowe pytania, które nam przyswiecają, są następujące: W jakich obszarach i wymiarach społeczeństwo polskie podlega zmianom, a w jakich zaznacza się trwałość istniejących form? Jaki jest charakter procesów współczesnych przemian? Co stanowi istotę procesów wykazujących trwałość na przestrzeni ostatnich dekad? Jak zmiany te wpływają na jednostkę i związane są z przemianami jednostki?

Powodem podjęcia niniejszych badań jest wciąż brak jednoznacznych odpowiedzi na powyższe pytania i wynikająca stąd potrzeba projektów badawczych ukierunkowanych na nie. By odpowiedzieć na te pytania przeprowadzonych zostanie 80 wywiadów narracyjnych. Interesują nas różne sfery życia oraz różne momenty w życiu ludzi; zarówno życie zawodowe, jak i osobiste, zainteresowania itp. Uważamy, że dopiero uchwycenie wszystkich tych sfer życia pozwala właściwie zrozumieć złożoność współczesnego świata. Rozmawiamy z osobami pracującymi w różnych kontekstach instytucjonalnych (od instytucji publicznych przez organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa, korporacje, po freelancing), mieszkającymi w różnych miejscach, będącymi w różnej sytuacji materialnej oraz w różnym wieku (przedstawiciele trzech grup wiekowych - do 30 roku życia, 31-40 lat, powyżej 40-ego roku życia).

Wywiady są anonimowe. Ich nagrania nie udostępnia się osobom trzecim. Wszelkie informacje z nich wynikające są opisywane na poziomie uogólnień dotyczących społeczeństwa lub tak zmieniane, aby uniemożliwić identyfikację osoby udzielającej wywiadu oraz osób, zdarzeń i instytucji przez nią wspomnianych. Wywiad ma charakter jakościowy, a nie kwestionariuszowy i opiera się na indywidualnym podejściu do każdego rozmówcy. To, jakie pytania są zadawane, zależy od przebiegu rozmowy.

Dodatkowo w ramach projektu przeprowadzone zostaną trzy wywiady grupowe w celu przedyskutowania kluczowych kwestii, które ujawnią się podczas wywiadów indywidualnych. Zestawienie wypowiedzi z obu typów wywiadów pozwoli pogłębić i poszerzyć interpretację analizowanych zagadnień.

Pomimo skoncentrowania projektu na biografii, nie należy traktować go jako badania jednostek. Analiza narracji biograficznej stanowi w istocie analizę jednostki w społeczeństwie/kulturze i społeczeństwa/kultury w jednostce.